

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoPom/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520200327
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3520200327.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a členov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Ivety Sopkovej vo veci starostlivosti súdu o mal. deti I., G., nar. XX.XX.XXXX, X., nar. XX.XX.XXXX, W., nar. XX.XX.XXXX a X., nar. XX.XX.XXXX, deti rodičov: matky W. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX a otca G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX, o návrhu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky a otca proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 04. februára 2020, č.k. 5PPOm/1/2020-12 takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

II. Odvolanie P. I. a T. I. **o d m i e t a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti: G. I., nar. XX.XX.XXXX, X. I., nar. XX.XX.XXXX, W. I., nar. XX.XX.XXXX, a X. I., nar. XX.XX.XXXX dočasne zveril do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Zlatovce, Na dolinách 27, Trenčín - Zlatovce. Súčasne nariadil výkon rozhodnutia a vyzval rodičov maloletých detí W. I. a G. I., obaja bytom X. XXX, aby maloleté mal. deti I. G. nar. XX.XX.XXXX, X. nar. XX.XX.XXXX, W. nar. XX.XX.XXXX, a X. nar. XX.XX.XXXX odovzdali ihneď do starostlivosti O. pre deti a rodiny Zlatovce, Na dolinách 27, Trenčín, a to v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom. Súd rodičov zároveň upozornil na následky nepodrobenia sa tomuto rozhodnutiu, najmä:

- možnosť súdu na návrh zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti o dieťa podľa osobitného predpisu,
- možnosť súdu podľa § 383 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. rozhodnúť o tom, že príslušný štátny orgán zastaví výplatu rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu alebo zastaví výplatu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu,
- skutočnosť, že trovy výkonu rozhodnutia môže podľa § 373 zákona č. 161/2015 Z.z. v spojení s § 54 a 55 tohto zákona znášať povinný,
- skutočnosť, že ak výzva na plnenie podľa § 379 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. zostane bezvýsledná, súd je oprávnený podľa § 382 tohto zákona uložiť povinnému, ktorý neplní dobrovoľne rozhodnutie, pokutu v ustanovenej výške (do 1.000,-Eur), a že túto pokutu možno uložiť aj opakovane,
- skutočnosť, že marenie výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí je trestným činom, za ktorý hrozí trest odňatia slobody vo výmere jeden až päť rokov (§ 349 Trestného zákona).

2. V odôvodnení uviedol, že návrhom doručeným Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom dňa 04.02.2020 o 10.03 hod. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom /ďalej len „UPSVaR“/ žiadal vydať neodkladné opatrenie podľa § 365 Civilného mimosporového poriadku a zveriť maloleté deti I. G. nar. XX.XX.XXXX, X. nar. XX.XX.XXXX, W. nar. XX.XX.XXXX, a X. nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Zlatovce. V návrhu uviedol, že rodina I. býva v obci X., na

samote v rodinnom dome starých rodičov. Všetky deti navštevujú základnú školu v obci X.. Rodina bola evidovaná UPSVaR-om v období od roku 2011 do roku 2016. Dôvodom na prešetrovanie starostlivosti o deti boli anonymné podnety v roku 2011 a v roku 2014 týkajúce sa podozrení na zanedbávanie starostlivosti pre psychiatrické ochorenie matky detí a taktiež starej matky detí, ktoré žili v spoločnej domácnosti a počas hospitalizácie matky z dôvodu psychiatrického ochorenia. Prešetrovaním pomerov v domácnosti rodiny v rokoch 2011 - 2012 a následne aj v rokoch 2014 - 2016 neboli zistené žiadne závažné skutočnosti, pre ktoré by bolo potrebné prijímať opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí resp. sociálnej kurately detí. Šetreniami v rodine boli zistené len určité nedostatky vo finančnej situácii rodiny a starostlivosti o domácnosť.

3. Dňa 03.02.2020 úrad prijal podnet Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Novom Meste nad Váhom, z ktorého vyplýva, že vo vzťahu k maloletým deťom prebieha šetrenie vo veci zločinu podľa ust. § 369 ods. 1 Trestného zákona - výroba detskej pornografie, zločinu podľa ust. 201 ods. 1 Trestného zákona - sexuálne násilie a prečinu podľa ust. § 211 ods. 1 písm. a) Trestného zákona - ohrozovanie mravnej výchovy mládeže. Vyšetrovanie prebieha pod č. ČVS: ORP-53/VYS-NM-2020.Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Novom Meste nad Váhom z tohto dôvodu žiadalo o zabezpečenie dočasného umiestnenia maloletých detí Ulmanových mimo bydliska, nakoľko je predpoklad, že domáce prostredie, v ktorom sa deti nachádzajú, je z hľadiska výchovy nevyhovujúce a môže byť na deťoch v tomto prostredí páchaná trestná činnosť s negatívnym dopadom na psychické zdravie detí. V tejto veci zároveň bolo začaté trestné stíhanie páchatel'a alebo páchatel'ov z okruhu osôb žijúcich s deťmi v spoločnej domácnosti. Zároveň je dôvodný predpoklad, že deti budú uvedeným osobami alebo ich príbuznými počas trestného konania ovplyvňované.

4. Operatívnym prešetrením pomerov bez kontaktovania rodiny I. bolo zistené, že deti v súčasnosti žijú v nevyhovujúcich bytových podmienkach, ktoré súvisia aj s požiarom časti domu v októbri 2019. Deti chodia do školy zanedbané, zapáchajúce, mávajú vo vlasoch vši. U detí je evidentná zmena správania oproti minulosti. V rodine nie je známa žiadna iná dôveryhodná osoba, ktorá by dočasne dokázala zabezpečiť starostlivosť o deti mimo rodičovskej starostlivosti a poskytla im adekvátne bezpečné prostredie. Maloletým deťom bude z dôvodu dôvodného podozrenia páchania závažnej trestnej činnosti na nich potrebné poskytnúť urgentnú psychologickú pomoc. Neodkladné opatrenie je procesný inštitút, ktorého účelom je neodkladne upraviť pomery účastníkov konania, ak je to potrebné. Možno ho nariadiť, keď sú osvedčené aspoň základné skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov, nakoľko pred rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení nie je z dôvodu krátkosti času priestor pre vykonanie dokazovania v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, pričom zároveň nesmú existovať vážnejšie pochybnosti o potrebe tejto úpravy. Rozsah dokazovania je zúžený vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia. Dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia musí existovať v čase, keď o neodkladnom opatrení súd rozhoduje. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchlené a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Neodkladné opatrenie súd nariadi vtedy, ak má preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. U maloletých detí pôjde v zásade o zásah do takého stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výchova, výživa, prípadne iné dôležité záujmy. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejmá z jeho samotného obsahu, resp. aj z písomných dôkazov k nemu pripojených. V konaní starostlivosti o maloleté deti, rovnako pri rozhodovaní, súd prihliada predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa.

5. Súd prvej inštancie, aplikujúc ust. § 2 ods. 1, § 365 CMP, § 324 ods. 1 a § 325 ods. 1 CSP, § 376 ods. 3, § 379 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. mal osvedčenú dôvodnosť podaného návrhu. V danom prípade mal súd nesporne osvedčené, že maloleté deti I. sa momentálne nachádzajú v prostredí, v ktorom je ohrozené ich zdravie a riadny psychologický vývoj. Začatie trestného stíhanie vo veci zločinu výroby detskej pornografie podľa § 369 ods. 1 Tr. zákona, zločinu sexuálneho násillia podľa § 201 ods. 1 Tr. zákona a prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. a) Tr. zákona voči doposiaľ nestotožnenému páchatel'ovi, ktorý žije v spoločnej domácnosti s maloletými deťmi je dostačujúcim dôvodom na to, aby boli maloleté deti urýchlene vyňaté z takéhoto prostredia. Aktuálne rodinné prostredie je pre maloleté deti I. ohrozujúce z dôvodu predpokladanej závažnej trestnej činnosti na nich páchatel'om alebo páchatel'mi, s ktorými bývajú v spoločnej domácnosti a je dôvodný predpoklad, že tým je ohrozený ich život, zdravie a ich priaznivý vývoj. To sa prejavuje aj v správaní detí, je nevyhnutné poskytnúť im adekvátnu pomoc a deti zabezpečiť aj pre účely trestného konania. Ani jeden z rodičov až do ukončenia trestného konania nie je momentálne spôsobilý zabezpečovať starostlivosť o

maloleté deti. Nie je ani možnosť zveriť maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti resp. pestúnskej starostlivosti. Preto je v najlepšom záujme maloletých detí, aby boli dočasne zverené do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, ktorým je po dohode Centrum pre deti a rodiny Zlatovce, Na dolinách 27, Trenčín - Zlatovce. Podľa § 376 ods. 3 zákona č. 161/2015 Z. z. súd súčasne nariadil výkon tohto neodkladného opatrenia aj bez návrhu, keďže toto neodkladné opatrenie je vykonateľné jeho vyhotovením. Výkon rozhodnutia bol nariadený aj z toho dôvodu, že postoj starej matky k odovzdaniu detí do starostlivosti Centra pre deti a rodiny je negatívny. Súd podľa § 379 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. súčasne adresoval rodičom výzvu na dobrovoľné odovzdanie detí a upozornil ich na následky nesplnenia tejto povinnosti.

6. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obaja rodičia, G. I. a W. I., pričom odvolanie je podpísané ďalšími osobami a to P. I. a T. I.. Uvedli, že z objektívnych dôvodov nesúhlasia s odobratím maloletých detí ako i skutočnosťou, že zanedbávali hygienu a deti boli zavšivené. Rodina dodržiava základné hygienické normy, ktoré skutočnosťou konštatovala aj sociálna pracovníčka, čo však súd nevzal do úvahy. Matka uznala, že mala psychické problémy, avšak stará matka je psychicky zdravá. Ako rodina sú schopní sa o deti postarať a zabezpečiť im zdravý rozvoj a preto žiadajú o prepustenie maloletých detí.

7. Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

8. Krajský súd ako súd odvolací preskúma vec podľa § 2 ods. 1, 2, § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

9. Podľa § 365 ods. 1 CMP, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti, alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby, alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

10. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa tohto ustanovenia zákona je stav, kedy maloleté dieťa sa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti, ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj vážne ohrozený, prípadne narušený z dôvodu nedostatočnej starostlivosti zo strany osoby, ktorá je povinná zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté dieťa. V tomto prípade je vážnosť situácie potrebné riešiť bezodkladne, najneskôr 24 hodín od doručenia návrhu podľa § 365 ods. 2 CMP.

11. Pri zabezpečení ochrany dieťaťa sa sleduje najmä záujem dieťaťa, ktorý bol ako zásada stanovená prijatím zák. č. 175/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon o rodine. V zmysle tejto zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa okrem iného zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, duševného, telesného, citového vývoja dieťaťa, prípadne ohrozenie vývinu dieťaťa a podobne.

12. V danom prípade odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedol okolnosti, z ktorých možno vyvodiť predpoklady o ohrození zdravia alebo priaznivého vývoja maloletých detí. Z ním tvrdených skutočností vyplýva, že rodina je monitorovaná už od roku 2011. V období rokov 2014-2016 bolo rodine poskytované sociálne poradenstvo. K najzávažnejším dôvodom pre vydanie predmetného neodkladného opatrenia je začatie trestného stíhania odborom kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Novom Meste nad Váhom zo dňa 03.02.2020, pre páchatela, ktorý žije s maloletými deťmi v spoločnej domácnosti, v zmysle § 369 ods. 1 Trestného zákona- výroba detskej pornografie, zločinu podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona- sexuálne násilie a prečinu podľa § 211 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona- ohrozovanie mravnej výchovy mládeže. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil bezprostredné ohrozenie zdravia a priaznivého vývoja maloletých detí, keď je potrebné izolovať maloleté deti z pôvodného prostredia, zabezpečiť deťom najmä hygienickú starostlivosť a stabilizovať deti. Ďalšie skutočnosti, ktoré sú veľmi závažného charakteru, budú predmetom vyšetrovacích úkonov, pričom je dôvodné poskytnúť maloletým deťom prostredie, v ktorom im bude zabezpečená istota, pocit bezpečia. Ako vyplýva z listinných dôkazov, ani jeden z rodičov až do ukončenia trestného konania nie je spôsobilý za súčasnej situácie

zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti a nie je ani možnosť zveriť maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti, ani do pestúnskej starostlivosti. Maloleté deti sú od 04.02.2020 umiestnené v Centre pre deti a rodiny Zlatovce. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 04.02.2020 vyplýva, že maloleté deti X., W. a X. boli oboznámené s vydaným uznesením, bolo im vysvetlené, že budú dočasne umiestnené do Centra pre deti a rodinu v Trenčíne, možnosti kontaktu s rodičmi. Túto skutočnosť prijali pokojne, maloletá X. reagovala uzavretím sa a ďalej nekomunikovala. Maloletá G. bola prevzatá po ukončení jej výsluchu pred vyšetrovatelkou. Sama požiadala o to, aby mohla túto noc spať mimo domova a tiež, aby bola vyňatá zo školského kolektívu. Bola oboznámená s vydaním uznesenia.

13. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že zdravie a riadny vývin maloletých detí je vzhľadom na ohrozenie ich riadneho vývoja ohrozený, z ktorého dôvodu v prejednávanej veci bolo potrebné nariadiť neodkladné opatrenie.

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že v súvislosti s nariadením neodkladného opatrenia nemá povinnosť vykonávať dokazovanie, pretože prvoradým záujmom je rýchla a účinná ochrana ohrozených práv maloletých detí a súd rozhoduje len na základe skutočností, ktoré osvedčujú takéto porušenie práva a tým aj dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia. Následne bude potrebné vykonať podrobné šetrenie a rozsiahle dokazovanie, ktoré v zásade v štádiu vydávania neodkladného opatrenia nie je možné vykonať. Ďalšie skutkové a právne okolnosti budú predmetom dokazovania vo veci samej, v rámci ktorého bude vykonávané dokazovanie na okolnosti, či majú rodičia maloletých detí, resp. starí rodičia predpoklady na zabezpečenie riadnej výchovy detí, prípadne, či je tu iná blízka osoba, ktorá by riadnu výchovu deťom mohla zabezpečovať, a teda či je potrebné, aby maloleté deti bol aj rozsudkom súdu zverené do ústavnej starostlivosti.

15. V čase nariadenia neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie, ako aj rozhodovania odvolacieho súdu o odvolaní oboch rodičov bolo dostatočne osvedčené, že zdravý a riadny vývin maloletých detí je v súčasnosti veľmi vážne ohrozený vzhľadom na prebiehajúce trestné stíhanie pre veľmi závažné zločiny / sexuálne násilie, výroba detskej pornografie, ohrozovanie mravnej výchovy/, preto bolo opodstatnené, aby maloleté deti boli dočasne zverené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Zlatovce. V tomto štádiu konania neodkladné opatrenie postačuje na dostatočnú ochranu práv detí, ktorá je v konaní starostlivosti súdu o maloletých prvoradá. Na zdôraznenie odvolací súd uvádza, že maloleté deti žili v nevyhovujúcich bytových podmienkach, ktoré súvisia s požiarom časti domu v októbri 2019, chodia do školy zanedbané, zapáchajúce, majú vo vlasoch vši.

16. Odvolací súd preto vzhľadom na skutočnosť, že v prejednávanej veci boli osvedčené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, dospel k záveru, že je potrebné napadnuté neodkladné opatrenie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť.

17. Podľa § 386 CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak

- a) bolo podané oneskorene,
- b) bolo podané neoprávnenou osobou,
- c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, alebo
- d) nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

18. Odvolací súd v zmysle ust. § 386 písm. b/ CSP podanie P. I. a T. I., ktorí podali odvolanie spolu s rodičmi maloletých detí, odmietol ako podanie podané neoprávnenými osobami, keďže nie sú účastníkmi konania.

19. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, príkazom pohľadávky z účtu v banke, príkazom iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.